

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ КОРАБЛЕБУДУВАННЯ
імені адмірала Макарова
ФАКУЛЬТЕТ ЕКОНОМІКИ МОРЯ
КАФЕДРА ФІНАНСІВ

Код РНПД 08432

ЗАТВЕРДЖЕНО

Проректор з науково-педагогічної роботи

Слободян С.О.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Program of the Discipline

Ринок фінансових послуг

FINANCIAL SERVICES MARKET

рівень вищої освіти: другий (магістерський)

тип дисципліни: обов'язкова

мова викладання: українська

Миколаїв - 2023

Робоча програма навчальної дисципліни «Ринок фінансових послуг» є однією із складових комплексної підготовки фахівців галузі знань 07 «Управління та адміністрування» спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» освітня програма «Фінанси, банківська справа та страхування»
“ 24” 10 2022 року. - 25с.

Розробник: Приходько Н.В., доцент кафедри фінансів, канд. екон. наук.

Проект робочої програми навчальної дисципліни «Ринок фінансових послуг» узгоджено з гарантом освітньої програми

Гарант освітньої програми «Фінанси, банківська справа та страхування» д.е.н., професор _____ Георгій РОГОВ

Проект робочої програми навчальної дисципліни «Ринок фінансових послуг» розглянуто на засіданні кафедри фінансів

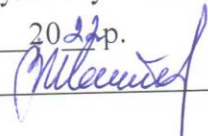
Протокол № 3 від «25» 10 2022р.

Завідувач кафедри д.е.н., професор _____ Георгій РОГОВ

Проект робочої програми навчальної дисципліни «Ринок фінансових послуг» розглянуто методичною радою Факультету економіки моря

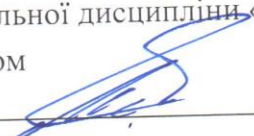
Протокол № 4 від «01» 11 2022р.

Голова к.е.н., доцент

_____ Вячеслав ІВАТА

Проект робочої програми навчальної дисципліни «Ринок фінансових послуг» погоджено з навчальним відділом

Начальник відділу

_____ Андрій ЛАБАРТКАВА

Робоча програма навчальної дисципліни «Ринок фінансових послуг» затверджено Навчально-методичною радою НУК

Протокол № 9 від «23» 11 2022р.

Голова НМР НУК

_____ Євген ТРУШЛЯКОВ

© НУК, 2023 рік

ЗМІСТ

Вступ.....	4
1.Опис навчальної дисципліни.....	5
2.Мета вивчення навчальної дисципліни.....	6
3.Передумови для вивчення дисципліни	6
4. Очікувані результати навчання.....	7
5.Програма навчальної дисципліни.....	7
6. Методи навчання, засоби діагностики результатів навчання та методи їх демонстрування	14
7.Форми поточного та підсумкового контролю.....	14
8.Критерії оцінювання результатів навчання.....	18
9.Засоби навчання.....	18
10.Рекомендовані джерела інформації.....	19
Додаток А	

ВСТУП

Анотація

Створення фінансової системи, здатної забезпечувати сталий економічний розвиток за рахунок ефективного розподілу фінансових ресурсів в економіці, передбачає розвиток ринку фінансових послуг. Ринок фінансових послуг – це особлива, притаманна тільки ринковій економіці сфера економічних відносин, що забезпечує акумулювання та перерозподіл вільного капіталу в економіці країни за допомогою надання та споживання фінансових послуг. В зв'язку з цим формування ефективної фінансової системи України неможливе без підготовки фахівців, які володіють теоретичними знаннями та практичними навичками щодо взаємозв'язків між джерелами формування фінансових ресурсів та їх використанням, функціонування фінансових інструментів, суті фінансового посередництва, особливостей обігу різних видів фінансових інструментів, видів, форм і методів регулювання ринків фінансових послуг. Тому важливе місце в підготовці висококваліфікованих магістрів зі спеціальності 072 «Фінанси, банківська справи і страхування» відводиться навчальній дисципліні «Ринок фінансових послуг».

Ключові слова: фінансові послуги, ринок фінансових послуг, фінансові активи, фінансові інструменти, фінансові установи, фінансовий посередник.

Abstract

Creation of a financial system capable of sustainable economic development through the efficient distribution of financial resources in the economy provides for the development of the market of financial services. Market of financial services - a special sphere of economic relations, unique for the market economy, which ensures the accumulation and redistribution of capital in the economy of the country through the provision and consumption of financial services. In this regard the formation of an effective financial system of Ukraine is impossible without training of professionals who have theoretical knowledge and practical skills on the interrelations between the sources of financial resources' formation and their use, functioning of financial instruments, the essence of financial intermediation, peculiarities of circulation of different types of financial instruments, types, forms and methods of regulating the financial service markets. Therefore, an important place in the training of highly skilled master's degrees from speciality 072 «Finance, banking and insurance» is taken to educational discipline of «Financial services market».

Key words: financial services, financial services market, financial assets, financial instruments, financial institutions, financial intermediary.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність (освітня програма), освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 7	Галузь знань 07 «Управління та адміністрування»	Нормативна	
Модулів - 2			
змістових модулів - 2		Рік підготовки	
		1-й	1-й
Електронний адрес РПНД на сайті Університету	Спеціальність 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»	Семестр	
		2-й	2-й
		Лекції	
		30 год.	14 год.
Індивідуальне науково-дослідне завдання – курсова робота		Практичні, семінарські	
		15 год.	6 год.
		Самостійна робота	
Загальна кількість годин - 210		165 год.	190 год.
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4; самостійної роботи студента - 10	Освітній рівень: другий (магістерський)	Індивідуальні завдання:	
		–	–
		Вид контролю: Екзамен, КР	
		Форма контролю: комбінована	

2. Мета навчальної дисципліни

Мета вивчення дисципліни «Ринок фінансових послуг» є формування у студентів системи знань з функціонування ринку фінансових послуг, його ролі в процесах накопичення та руху капіталу, вивчення особливостей та механізмів надання фінансових послуг банківськими та небанківськими фінансовими інститутами, а також набуття навичок щодо використання здобутих знань у практичній діяльності, вміння здійснювати аналіз фінансових послуг.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Ринок фінансових послуг» є вивчення місця ринку фінансових послуг у фінансовій системі та його роль в економіці, визначення потреб споживача та можливості їх задоволення на ринку фінансових послуг різними фінансовими інститутами, структуризація ринку фінансових послуг та характеристика окремих його сегментів, набуття вмінь порівняльного аналізу в галузі фінансових послуг та визначення конкурентних переваг і вад окремих видів фінансових послуг, вивчення основних напрямків державної політики в галузі регулювання фінансових відносин, які виникають на ринку фінансових послуг, визначення особливостей та форм міжнародного співробітництва на ринку фінансових послуг.

В результаті вивчення дисципліни «Ринок фінансових послуг» студенти повинні оволодіти загальними і фаховими компетентностями.

Загальні компетентності:

ЗК5. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

Фахові компетентності:

ФК1. Здатність використовувати фундаментальні закономірності розвитку фінансів, банківської справи та страхування у поєднанні з дослідницькими і управлінськими інструментами для здійснення професійної та наукової діяльності.

ФК6. Здатність застосовувати міждисциплінарні підходи при розв'язанні складних задач і проблем у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

ФК7. Здатність до пошуку, використання та інтерпретації інформації, необхідної для вирішення професійних і наукових завдань в сфері фінансів, банківської справи та страхування.

ФК8. Здатність застосовувати інноваційні підходи в сфері фінансів, банківської справи та страхування.

3. Передумови для вивчення дисципліни

Передумовами для вивчення дисципліни є дисципліни: «Фінанси», «Фінансовий ринок», «Страхування», «Банківська система», «Фінансовий менеджмент», тощо.

4. Очікувані результати навчання

Вивчення навчальної дисципліни передбачає формування та розвиток у студентів таких результатів навчання:

ПР01. Використовувати фундаментальні закономірності розвитку фінансів, банківської справи та страхування у поєднанні з дослідницькими і управлінськими інструментами для здійснення професійної та наукової діяльності.

ПР04. Відшуковувати, обробляти, систематизувати та аналізувати інформацію, необхідну для вирішення професійних та наукових завдань в сфері фінансів, банківської справи та страхування.

ПР08. Вміти застосовувати інноваційні підходи у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

ПР11. Застосовувати поглиблені знання в сфері фінансового, банківського та страхового менеджменту.

ПР12. Обґрунтовувати вибір варіантів управлінських рішень у сфері фінансів, банківської справи та страхування та оцінювати їх ефективність з урахуванням цілей, наявних обмежень, законодавчих та етичних аспектів.

5. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Основи функціонування та регулювання ринку фінансових послуг

Тема 1.1. Ринок фінансових послуг та його роль в економіці [18], [25] с. 9-13, [26] с. 7-33, [27] с. 9-16, [28] с. 10-17, [29] с. 8-11.

Визначення послуги. Особливості та класифікація послуг. Економічна сутність фінансової послуги, її властивості. Класифікація фінансових послуг. Сутність поняття «ринку фінансових послуг». Ознаки ринку фінансових послуг. Становлення ринку фінансових послуг в Україні. Функції ринку фінансових послуг. Принципи його функціонування. Проблеми розвитку ринку фінансових послуг в Україні.

Тема 1.2. Суб'єкти ринку фінансових послуг. Поняття та класифікація фінансового посередництва [25] с. 15-27, 40-54, [26] с. 35-68, [27] с. 21-25, 30-40, [28] с. 21-60, 67-84, [29] с. 11-21.

Учасники ринку фінансових послуг, їх види та функції. Поняття фінансової установи. Умови створення та діяльності фінансових установ: утворення фінансової установи як юридичної особи, ліцензування її діяльності, реєстрація. Умови та зміст договору про надання фінансових послуг.

Суть, значення та переваги діяльності фінансових посередників. Типи фінансових посередників. Функції фінансових посередників. Роль банків у фінансовому посередництві. Необхідність функціонування та розвитку небанківського фінансового посередництва.

Тема 1.3. Державне регулювання та саморегулювання ринку фінансових послуг [1], [2], [5], [10], [18], [25] с. 237-250, [26] с. 262-296, [27] с. 60-80.

Необхідність, цілі та форми державного регулювання ринку фінансових послуг. Завдання та повноваження саморегулювних організацій учасників ринку фінансових послуг.

Функції та повноваження Національного банку України щодо регулювання ринку банківських послуг. Діяльність Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку щодо регулювання фондового ринку України. Повноваження Національного банку України щодо регулювання діяльності небанківських фінансових установ. Основні проблеми та напрями вдосконалення державного регулювання ринку фінансових послуг в Україні.

Саморегулюючі організації ринку фінансових послуг: Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку; Антимонопольний комітет України; Асоціація українських банків; Професійна асоціація реєстраторів та депозитаріїв; Українська асоціація інвестиційного бізнесу; Перша фондова торговельна система.

Тема 1.4. Інституційна структура ринку фінансових послуг [25] с. 29-33, [26] с. 70-77, [27] с. 44-55.

Характеристика інституційної структури ринку фінансових послуг. Діяльність банків як оферентів фінансових послуг. Особливості функціонування небанківських кредитних установ: кредитних спілок, ломбардів. Загальні принципи створення та діяльності в Україні недержавних пенсійних фондів та їх професійних адміністраторів. Особливості діяльності фінансових установ, що надають фінансові послуги на фондовому ринку. Загальна характеристика діяльності страховиків та страхових посередників як оферентів фінансових послуг. Інші види фінансових установ та особливості їх діяльності з надання фінансових послуг.

Тема 1.5. Сегментарна структура ринку фінансових послуг [25] с. 33-38, [26] с. 77-82, [28] с. 90-106.

Поняття сегментації ринку фінансових послуг. Загальна характеристика сегментарної структури ринку фінансових послуг. Сегментаційна структура ринку фінансових послуг: за рухом фінансових інструментів, за видами фінансових активів, за юридичними особами, за географічною та соціально-демографічною ознаками; за ступенем організованості (організований і неорганізований).

Структура ринку фінансових послуг за основними групами та їх характеристика (грошовий ринок, валютний ринок, ринок позик, фондовий ринок, страховий ринок).

Тема 1.6. Інфраструктура ринку фінансових послуг [26] с. 251-261, [28] с. 106-121.

Сутність ринкової інфраструктури. Загальна характеристика інфраструктури ринку фінансових послуг. Функції інфраструктури ринку фінансових послуг і фактори, що на неї впливають.

Інфраструктура ринку цінних паперів: особливості організації та проблеми функціонування. Діяльність фондових бірж та позабіржових торговельних систем в Україні. Національна депозитарна система. Форми діяльності депозитарних установ. Діяльність реєстраторів власників цінних паперів. Інфраструктура страхового ринку. Інфраструктура ринку реального інвестування (валютного ринку, ринку дорогоцінних металів, ринку нерухомості).

Змістовий модуль 2. Фінансові послуги на різних сегментах ринку фінансових послуг

Тема 2.1. Фінансові послуги на грошовому ринку [25] с. 56-89, [26] с. 96-129, [27] с. 86-104, [28] с. 132-142, [29] с. 108-145.

Загальна характеристика банківських послуг на грошовому ринку: касове обслуговування клієнтів, приймання готівки, відкриття та обслуговування рахунків клієнтів, ведення вкладних (депозитних рахунків), виплати заробітної плати через міжнародні платіжні картки, надання кредитів. Депозитні послуги фінансових установ, їх види та характеристика. Фінансові послуги в системі гарантування вкладів фізичних осіб. Послуги фінансових установ щодо здійснення грошових платежів та розрахунків. Фінансові послуги з емісії та обслуговування платіжних карток. Фінансові послуги з обслуговування вексельного обігу.

Тема 2.2. Фінансові послуги на валютному ринку [25] с. 90-112, [26] с. 131-159, [27] с. 108-129, [28] с. 151-185, 189-199, [29] с. 164-191.

Склад професійних учасників валютного ринку. Державне регулювання і контроль за діяльністю суб'єктів валютного ринку. Загальні принципи надання послуг на міжбанківському валютному ринку України. Загальна характеристика валютних операцій та фінансових послуг, що супроводжують їх реалізацію. Участь фінансових установ у реалізації валютних операцій на спотовому та форвардному ринках. Фінансові послуги банківських установ з реалізації міжнародних розрахунків. Особливості оподаткування операцій з валютою. Основні засади здійснення фінансового моніторингу на валютному ринку.

Тема 2.3. Фінансові послуги на ринку позик [25] с. 113-156, [26] с. 160-188, [27] с. 135-157, 160-186, 190-200, 204-213, [28] с. 194-205, [29] с. 113-155, 371-424.

Основи діяльності банків на кредитному ринку. Поняття та економічна роль банківського кредиту, види банківських кредитів.

Лізингові операції як форма організації кредитно-фінансових відносин. Форми лізингу. Визначення лізингових платежів.

Факторингові операції, їх економічна сутність та механізм здійснення.
Види факторингових операцій. Визначення вартості факторингу.
Довірчі послуги фінансових установ. Споживче кредитування.

Тема 2.4. Фінансові послуги на фондовому ринку [25] с. 158-218, [26] с. 190-213, [27] с. 216-236, [28] с. 214-243, [29] с. 316-366.

Види професійної діяльності на фондовому ринку. Загальні умови одержання ліцензій на здійснення професійної діяльності на фондовому ринку.

Основи діяльності з торгівлі цінними паперами, її суть та види. Характеристика основних фінансових послуг фондових бірж. Фінансові послуги з розміщення цінних паперів на ринку. Брокерська діяльність на фондовому ринку.

Фінансові послуги інститутів спільного інвестування. Послуги компаній з управління активами інвестиційних інвесторів.

Тема 2.5. Фінансові послуги з перейняття ризику [25] с. 220-236, [26] с. 219-250, [27] с. 240-269, 301-316, [28] с. 252-268, 279-288, [29] с. 252-278, 282-312, 446-494.

Суть та види фінансового ризику. Внутрішні методи уникнення та мінімізації ризиків. Види фінансових послуг, що забезпечують перейняття ризиків.

Суть та види страхових послуг. Послуги з перестраховування, їх законодавче регулювання. Види перестраховування, їх характеристика. Послуги зі страхування життя.

Суть та види банківських гарантій. Механізм реалізації прямої та непрямой банківської гарантії. Особливості діяльності фінансових установ щодо надання порук.

Послуги фінансових установ з недержавного пенсійного забезпечення. Механізм укладання пенсійного контракту. Особливості формування активів недержавних пенсійних фондів. Функціональні обов'язки адміністратора та зберігача пенсійного фонду.

Резервування як метод управління ризиками фінансових установ.

Тема 2.6. Допоміжні та супутні послуги ринку фінансових послуг , [26] с. 297-327, [28] с. 292-308.

Новітні електронні фінансові послуги: інтернет-банкінг, інтернет-трейдинг інтернет-страхування та комп'ютерний інженерінг.

Послуги з антикризового управління: принципи, методи їх надання, їх характеристика. Послуги аудиторських фірм: принципи, методи їх надання, їх характеристика. Послуги з оцінки майна: принципи, методи їх надання, їх характеристика.

Консультаційні послуги на ринку фінансових послуг: принципи, методи їх надання, їх характеристика. Фінансовий консалтинг як вид послуг. Фінансовий консалтинг щодо продажу фінансових послуг.

Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин							
	денна форма				заочна форма			
	усього	у тому числі			усього	у тому числі		
		л	практ.	с.р.		л	практ.	с.р.
Модуль 1								
Змістовий модуль 1. Основи функціонування та регулювання ринку фінансових послуг								
Тема 1.1. Ринок фінансових послуг та його роль в економіці	10	2	1	7	10	1	-	9
Тема 1.2. Суб'єкти ринку фінансових послуг. Поняття та класифікація фінансового посередництва	14	4	1	9	10	1	-	9
Тема 1.3. Державне регулювання та саморегулювання ринку фінансових послуг	10	2	1	7	10	1	1	8
Тема 1.4. Інституційна структура ринку фінансових послуг	8	2	1	5	30	1	1	9
Тема 1.5. Сегментарна структура ринку фінансових послуг	8	2	1	5		1		8
Тема 1.6. Інфраструктура ринку фінансових послуг	10	2	1	7		1		9
Разом за змістовим модулем 1	60	14	6	40	60	6	2	52
Змістовий модуль 2. Фінансові послуги на різних сегментах ринку фінансових послуг								
Тема 2.1. Фінансові послуги на грошовому ринку	8	2	1	5	20	1	1	8
Тема 2.2. Фінансові послуги на валютному ринку	8	2	1	5		1		9
Тема 2.3. Фінансові послуги на ринку позик	10	2	2	6	20	1	1	8
Тема 2.4. Фінансові послуги на фондовому ринку	12	4	2	6		2		8
Тема 2.5. Фінансові послуги з перейняття ризику	12	4	2	6	10	2	1	7
Тема 2.6. Допоміжні та супутні послуги ринку фінансових послуг	10	2	1	7	10	1	1	8
Разом за змістовим модулем 2	60	16	9	35	60	8	4	48
Разом за модулем 1	120	30	15	75	120	14	6	100
Модуль 2								
Курсова робота	90	–	–	90	90	–	–	90
Разом за курсом	210	30	15	165	210	14	6	190

Примітка. Для студентів заочної форми навчання читаються оглядові за темами змістових модулів в обсягах відповідно до таблиці (розд. 4).

Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		д	з
1.	Ринок фінансових послуг та його роль в економіці	1	
2.	Суб'єкти ринку фінансових послуг. Поняття та класифікація фінансового посередництва	1	
3.	Державне регулювання та саморегулювання ринку фінансових послуг	1	1
4.	Інституційна структура ринку фінансових послуг	1	1
5.	Сегментарна структура ринку фінансових послуг	1	
6.	Інфраструктура ринку фінансових послуг	1	
7.	Фінансові послуги на грошовому ринку	1	1
8.	Фінансові послуги на валютному ринку	1	
9.	Фінансові послуги на ринку позик	2	1
10.	Фінансові послуги на фондовому ринку	2	
11.	Фінансові послуги з перейняття ризику	2	1
12.	Допоміжні та супутні послуги ринку фінансових послуг	1	1
	Разом	15	6

Самостійна робота

Розподіл годин самостійної роботи для студентів денної форми навчання:

- підготовка до лекційних занять – 1 год./1 год. занять (2 години на 1 лекцію);
- підготовка до практичних занять – 2 год /1 год. занять;
- написання курсової роботи – 90 год.;
- підготовка до екзамену – 15 год. на 1 захід.

Розподіл годин самостійної роботи для студентів заочної форми навчання:

- підготовка до практичних занять – 2 год /1 год. занять;
- підготовка до екзамену – 40 год. на 1 захід.

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		д	з
1	Підготовка до лекцій	30	42
2	Підготовка до практичних	30	18
3	Підготовка курсової роботи	90	90
4	Підготовка до екзамену	15	40
	Разом	165	190

Індивідуальне науково дослідне завдання (курсова робота)

Теми курсових робіт

1. Дослідження ринку фінансових послуг та розробка його нових інструментів.
2. Практика та проблеми діяльності кредитних спілок на ринку фінансових послуг України.
3. Діяльність страхових компаній на ринку фінансових послуг України.
4. Практика та проблеми надання фінансових послуг ломбардами.
5. Діяльність інститутів спільного інвестування на ринку фінансових послуг в Україні.
6. Аналіз практики створення та функціонування недержавних пенсійних фондів.
7. Практика та проблеми діяльності торговців цінними паперами в Україні.
8. Сучасна практика та проблеми надання фінансових послуг депозитарними установами.
9. Діяльність компаній з управління активами на ринку фінансових послуг України.
10. Практика діяльності небанківських фінансових установ на валютному ринку України.
11. Стратегія банків України на ринку фінансових послуг.
12. Управління діяльністю банку на валютному ринку.
13. Напрями розвитку платіжно-розрахункових послуг в Україні
14. Платіжна система України та стратегія її розвитку.
15. Діяльність міжнародних платіжних систем: сучасний стан, проблеми та перспективи розвитку.
16. Ринок лізингових послуг в Україні: стан та перспективи розвитку.
17. Нові фінансові інструменти акумуляції коштів фізичних осіб в банках України.
18. Споживчий кредит і банки: проблеми, наслідки, тенденції розвитку.
19. Організація безготівкових розрахунків населення та перспективи їх розвитку в Україні.
20. Конкурентоспроможність банків України в умовах лібералізації ринку фінансових послуг.
21. Міжбанківський кредитний ринок України: формування та перспективи розвитку.
22. Організація і функціонування систем міжбанківських розрахунків в Україні.
23. Факторингові послуги: стан та перспективи розвитку в Україні.
24. Іпотечне кредитування: стан та перспективи розвитку в Україні.
25. Операції банків з цінними паперами та напрямки підвищення їх ефективності.

26.Нові форми банківського обслуговування клієнтів та перспективи їх розвитку в Україні.

27.Проблеми впровадження та функціонування банківських платіжних карток.

28.Електронні банківські послуги населенню: світовий досвід та перспективи розвитку в Україні.

29.Діджиталізація ринку фінансових послуг в Україні.

30.Функціонування та взаємодія банківських та небанківських фінансових інститутів в Україні.

31.Методи хеджування фінансових ризиків та їх застосування в Україні.

32.Сучасна практика та проблеми надання гарантійних послуг в Україні.

6. Методи навчання, засоби діагностики результатів навчання та методи їх демонстрування

Методи навчання:

- для всіх видів занять: робота з літературою, пояснення, дискусія, демонстрування;
- для лекційних занять: лекція, ілюстрування;
- для практичних та семінарських занять: практична робота, методи контролю і самоконтролю, фронтальне опитування, контрольні роботи, контрольні тестові роботи програмованого типу (перелік запитань і можливі варіанти відповідей).

Засобами діагностики і методами демонстрування результатів навчання є:

- екзамен;
- поточний модульний контроль (денна форма);
- курсова робота;
- презентації результатів виконаних завдань та досліджень;
- студентські презентації та виступи на наукових заходах.

7. Форми поточного та підсумкового контролю

Досягнення студента оцінюються за 100-бальною системою Університету. Підсумкова оцінка навчального курсу включає в себе оцінки з поточного контролю і оцінки екзамену. У кожного компонента своя частка в загальній системі оцінок. У проміжних оцінках студент може набрати від 60 балів до 90 балів. Під компонентом проміжних оцінок розуміються поточні оцінки протягом семестру (активність, участь в дискусіях; виконання завдань та інше).

Питома вага заключного іспиту в загальній системі оцінок – 10 балів. Право здавати заключний іспит дається студенту, якій з урахуванням максимальних балів проміжних оцінок набирає не менше 60 балів.

Підсумкова оцінка навчального курсу є сумою проміжних оцінок і оцінки іспиту.

Поточний контроль проводиться на кожному практичному занятті та за результатами виконання завдань самостійної роботи. Він передбачає оцінювання теоретичної підготовки здобувачів вищої освіти із зазначеної теми (у тому числі, самостійно опрацьованого матеріалу) та набутих практичних навичок під час виконання завдань практичних робіт. Зарахування кредитів навчального курсу можливо тільки після досягнення результатів, запланованих РПНД, що виражається в одній з позитивних оцінок, передбачених чинним законодавством.

Відповіді на практ.занят.		Критерії оцінювання під час поточного контролю
Денна форма	Заочна форма	
5	9	Відповідь правильна, повна, логічна, містить аналіз, систематизацію, узагальнення, використані міжпредметні зв'язки, практичне завдання виконано правильно, вчасно і без зауважень
4	7-8	Відповідь в цілому правильна, достатньо повна, логічна; допущені несуттєві помилки та неточності у викладенні матеріалу, практичне завдання виконано повністю і вчасно, але містить несуттєві недоліки (висновки, оформлення тощо)
3	3-6	Відповідь частково правильна, містить неточності, недостатньо обґрунтована, містить математичні неузгодження. практичне завдання виконано повністю, але містить суттєві помилки у розрахунках або в методиці
1-2	1-3	Відповідь містить значну кількість суттєвих помилок, не обґрунтована, математичний апарат не використовується, практичне завдання виконано частково та містить суттєві помилки розрахункового та методичного характеру
0	0	Студент не дає відповіді, практичне завдання не виконано

Поточний модульний контроль у формі тестування

% вірних відповідей	100	90	80	70	60	50	40	30	20	10	0
бал	15	13	13	10	8	7	6	5	4	3	0

Критерії оцінювання курсової роботи

Параметри оцінювання	Кількість балів	Критерії оцінювання за бальною шкалою
Поясню- вальна записка	40	Зміст роботи відповідає обраній темі; наявність чітко сформульованої проблеми; адекватність формулювання об'єкта, предмета, мети та задач дослідження; визначення ступеню розробленості проблеми дослідження; наявність посилань на використану літературу та відповідність оформлення роботи стандарту; адекватність обраних методів предмету дослідження, грамотне використання методів (обробка, інтерпретація результатів); відповідність висновків меті та завданням дослідження. Робота виконувалась систематично та вчасно подана на перевірку науковому керівнику у відповідності із планом виконання курсової роботи.
	35	Зміст роботи відповідає обраній темі; наявність чітко сформульованої проблеми; адекватність формулювання об'єкта, предмета, мети та задач дослідження; визначення ступеню розробленості проблеми дослідження; наявність посилань на використану літературу та відповідність оформлення роботи стандарту; адекватність обраних методів предмету дослідження, грамотне використання методів (обробка, інтерпретація результатів); відповідність висновків меті та завданням дослідження. Робота виконувалась не систематично та подана на перевірку науковому керівнику з порушенням плану виконання курсової роботи.
	30	Зміст роботи відповідає обраній темі; але має поверхневий аналіз, матеріал викладено непослідовно та необґрунтовано. Робота виконувалась не систематично та подана на перевірку науковому керівнику з порушенням плану виконання курсової роботи.
	20	Робота, оформлена за вимогами, які пред'являються до курсових робіт, але має недостатньо критичний аналіз, матеріал викладено непослідовно та необґрунтовано. Основні тези роботи розкриті, але недостатньо обґрунтовані, нечітко сформульовано висновки, пропозиції і рекомендації.
	15	Студент відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень і лише за допомогою викладача може виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих
	5	Робота не носить дослідницького характеру, не має аналізу і не відповідає вимогам, які пред'являються до курсових робіт. У роботі немає висновків або вони носять декларативний характер
Ілюст- ративна частина	20	презентація гарно організована, доповідь супроводжується ілюстративними матеріалами, матеріали ілюстрації підготовлені відповідно до вимог що висуваються.

	15	презентація гарно організована, доповідь супроводжується ілюстративними матеріалами, на які не завжди дано посилання у доповіді або ілюстративні матеріали оформлені з незначними зауваженнями
	10	ілюстративні матеріали низької якості, в організації презентації спостерігається невпевненість
	5	ілюстративні матеріали низької якості, в доповіді немає посилань на ілюстративні матеріали.
Захист роботи	40	довідь логічно побудована, студент чітко та стисло викладає основні результати дослідження, показує глибокі знання з питань теми, оперує даними дослідження, вносить пропозиції по темі дослідження, під час доповіді вміло використовує презентацію, впевнено і докладно відповідає на поставлені запитання
	35	студент спроможний чітко та стисло викласти основні результати дослідження, дає правильні відповіді на всі запитання, але не завжди упевнений в аргументації, чи не завжди коректно її формулює
	30	студент спроможний чітко та стисло викласти основні результати дослідження, належно обґрунтовує положення роботи, але допускає неточності у відповідях на запитання
	25	студент спроможний чітко та стисло викласти основні результати дослідження але допускає суттєві неточності у відповідях на запитання, не завжди належно обґрунтовує положення роботи
	20	студент невпорядковано викладає основні результати дослідження, намагається дати відповідь на поставлені запитання і робить спроби аргументувати положення роботи
	15	студент невпорядковано викладає основні результати дослідження робить спроби аргументувати положення роботи, надає неповні, поверхові, необґрунтовані відповіді на поставлені питання
	10	студент демонструє задовільні знання з теми дослідження, але не може впевнено й чітко відповісти на додаткові запитання членів комісії, та належно обґрунтувати положення роботи
	5	студент невпорядковано викладає основні результати дослідження, не спроможний дати відповідь на запитання, відстоювати свою позицію

Підсумковий контроль (екзамен) у формі тестування

% вірних відповідей	100	90	80	70	60	50	40	30	20	10	0
Бал	10	9	8	7	6	5	4	3	2	1	0

8. Критерії оцінювання результатів навчання

Елемент програми		Денне відділення		Заочне відділення	
		Вид роботи	Бали	Вид роботи	Бали
ЗМ1	Тема 1	Практичне заняття	5		
	Тема 2	Практичне заняття	5		
	Тема 3	Практичне заняття	5	Практичне заняття	9
	Тема 4	Практичне заняття	5	Практичне заняття	9
	Тема 5	Практичне заняття	5	Практичне заняття	9
	Тема 6	Практичне заняття	5	Практичне заняття	9
	ПМК1	Тест	15		
ЗМ2	Тема 7	Практичне заняття	5	Практичне заняття	9
	Тема 8	Практичне заняття	5	Практичне заняття	9
	Тема 9	Практичне заняття	5	Практичне заняття	9
	Тема 10	Практичне заняття	5	Практичне заняття	9
	Тема 11	Практичне заняття	5	Практичне заняття	9
	Тема 12	Практичне заняття	5	Практичне заняття	9
	ПМК2	Тест	15		
Підсумковий контроль		Екзамен	10	Екзамен	10

заохочувальні бали:

стаття у фаховому виданні+ 20 балів;
участь у конференції (тези доповідей конференції).....+ 5 балів;

9. Засоби навчання

Навчальний процес потребує використання:

- мультимедіа, відео- і звуковідтворювальної, проєкційної апаратури (проєктори, екрани, смартдошки тощо);
- комп'ютерів, комп'ютерних систем та мереж;
- програмного забезпечення (для підтримки дистанційного навчання та ін.);
- власних мобільних пристроїв (смартфони, планшети, ноутбуки, тощо).

10. Рекомендовані джерела інформації з дисципліни «Ринок фінансових послуг»

Основна література

Законодавчі та нормативні акти

1. Господарський кодекс України від 16 січня 2003р. № 436-IV. *Відомості Верховної Ради України*, 2003, №18, №19–20, №21–22, URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15>
2. Про банки і банківську діяльність: Закон України від 7 грудня 2000 року № 2121-III. *Голос України* від 23.01.2001. № 12. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2121-14>
3. Про валюту і валютні операції: Закон України від 21 червня 2018 року № 2473-VIII. *Відомості Верховної Ради*, 2018, № 30. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2473-19>
4. Про депозитарну систему України: Закон України від 6 липня 2012 року № 5178-VI. *Голос України* від 11.10.2012, № 191. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5178-17>
5. Про державне регулювання ринків капіталу та організованих товарних ринків від 30 жовтня 1996 року №448/96/ВР. *Голос України* від 26.11.1996. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/448/96-%D0%B2%D1%80>
6. Про інвестиційну діяльність: Закон України від 18 вересня 1991 року № 1560-XII. *Голос України* від 21.11.1991. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1560-12>
7. Про інститути спільного інвестування: Закон України від 5 липня 2012 року № 5080-VI. Урядовий кур'єр від 26.09.2012, № 174. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/5080-17>
8. Про іпотеку: Закон України № 898-IV від 5 червня 2003 року. *Голос України* від 15.07.2003, № 129. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/898-15#Text>
9. Про кредитні спілки: Закон України від 20 грудня 2001р. № 2908-III. *Голос України* від 22.01.2002, № 13. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2908-14>
10. Про Національний банк України: Закон України від 20 травня 1999 року № 679-XIV. *Голос України* від 22.06.1999. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/679-14>
11. Про недержавне пенсійне забезпечення: Закон України IV від 9.07.2003 року № 1057. *Голос України* від 19.08.2003, № 154. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1057-15>
12. Про обіг векселів в Україні: Закон України від 05.04.2001 року № 2374-III. Урядовий кур'єр від 04.05.2001, № 78. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2374-14>

13. Про оцінку майна, майнових прав та професійну оціночну діяльність в Україні : Закон України від 12 липня 2001 року № 2658-III. *Голос України* від 08.09.2001, № 161. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2658-14>

14. Про платіжні послуги: Закон України від 30.06.2021 р. № 1591-IX URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1591-20#Text>

15. Про страхування: Закон України від 07.03.1996р. № 85/96-ВР. – *Голос України* від 11.04.1996. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/85/96-%D0%B2%D1%80>

16. Про ринки капіталу та організовані товарні ринки: Закон України від 23 лютого 2006 № 3480-IV. *Відомості Верховної Ради України*, 2006, № 31 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/3480-15>

17. Про фінансовий лізинг : Закон України від 16 грудня 1997р. № 723/97-ВР. *Голос України* від 13.01.1998. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1201-20>

18. Про фінансові послуги та державне регулювання ринку фінансових послуг: Закон України від 12 липня 2001р. № 2664-III. *Голос України* від 22.08.2001, № 150. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2664-14>

19. Інструкція про безготівкові розрахунки в Україні в національній валюті: Затв. Постановою НБУ від 21.01.2004 р. № 22. *Офіційний вісник України* від 16.04.2004, № 13. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0377-04>

20. Положення про визначення банками України розміру кредитного ризику за активними банківськими операціями. Затверджене постановою Правління Національного банку України від 30 червня 2016р. №351. *Офіційний вісник України* від 12.08.2016, № 61. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0351500-16>

21. Положення про функціонування фондових бірж: Затв. Рішенням Національної комісії з цінних паперів і фондового ринку № 1688 від 22.11.2012р. *Офіційний вісник України* від 08.01.2013. 2012. № 100. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z2082-12>

22. Порядок видачі, зупинення дії та анулювання ліцензії на провадження професійної діяльності на ринках капіталу: затвердж. рішенням НКЦПРФ від 21 жовтня 2021р. № 982. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1563-21>

23. Положення про здійснення операцій із валютними цінностями. Затверджено постановою Правління НБУ 02.01.2019 № 2. *Офіційний вісник України* від 15.02.2019, № 13.. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0002500-19>

24. Про Національну комісію з цінних паперів та фондового ринку : Указ Президента України від 23.11.2011 р. № 1063/2011. *Урядовий кур'єр* від 07.12.2011, № 228. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1063/2011>

25. Близнюк О. П., Іванюта О. М. Ринок фінансових послуг: навч. посіб. Харків: ХДУХТ, 2017. 255с. URL: <http://elib.hduht.edu.ua/handle/123456789/1711?mode=simple>

26.Еш С.М. Ринок фінансових послуг: підручник. К.: Центр учбової літератури, 2015. 400 с. URL: <https://www.twirpx.com/file/1866305/>

27.Онищенко В.О., Завора Т.М. Ринок фінансових послуг. навчальний посібник. Полтава. ПолтНТУ, 2017. 409 с. URL: http://reposit.nupp.edu.ua/bitstream/PoltNTU/1624/1/ZAVORA_FSM.pdf

28.Ринок фінансових послуг: навч.посіб. / Арутюнян С.С., Іоргачова М.І. та ін.; за заг. ред. С.С. Арутюнян, М.І. Іоргачова. Харків: «Діса плюс», 2020. 312 с. URL: <http://dspace.oneu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/11559/1/%D0%A0%D0%B8%D0%BD%D0%BE%D0%BA%20%D1%84%D1%96%D0%BD%D0%B0%D0%BD%D1%81%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D1%85%20%D0%BF%D0%BE%D1%81%D0%BB%D1%83%D0%B3.pdf>

29.Шклярук С. Г. Ринки фінансових послуг: теорія, методи, інструменти та практика: навч. посіб. Київ : ДП «Вид. дім «Персонал», 2018. 528 с. URL: https://maup.com.ua/assets/files/lib/book/rinki_fin_poslug.pdf

Допоміжна

30.Бакаєв Л. О., Соколова Е. О., Шиндирук І. П., Грознецька Л. П. Ринок фінансових послуг. Навчальний посібник. К.: ДЕТУТ, 2014. 384 с. URL: http://lib.detut.edu.ua/files/Nauk_trud_vukladahiv/Fakultet_Ekonik_menedgment%E2%80%9D/Kafedra_Finansu_kredut/nauk_trud_13_cokolova.pdf

31.Дема Д. І., Абрамова І. В., Недільська Л. В. Фінансовий ринок: навч. посібник / за заг. ред. Д.І. Деми. Житомир: ЖНАЕУ, 2017. 448 с. URL: http://ir.znau.edu.ua/bitstream/123456789/8390/1/Finansovu%20runok_2017_448.pdf

32.Клименко В.В., Акімова Л.М., Докієнко Л.М. Фінансовий ринок: навч. посіб. К.: «Центр учбової літератури», 2015. 358 с. URL: <https://ua1lib.org/book/3096361/78a741?regionChanged=&redirect=245012836>

33.Науменкова С.В., Міщенко С.В. Ринок фінансових послуг: Навч. посіб. Рекомендовано МОН. К., Знання, 2010. 532с.

34.Приходько Н.В., Воробйова І.А. Методичні вказівки до виконання курсової роботи з дисципліни «Ринок фінансових послуг». Миколаїв: НУК, 2010. 22с.

35.Сич Є. М., Ільчук В. П., Гавриленко Н. І. Ринок фінансових послуг: навч. посібн. К. : Центр учбової літератури, 2012. 427 с.

36.Унінець-Ходаківська В. П., Вихор О. Л., Лятанбор О. А. Ринок фінансових послуг : підручник. К.: Кондор, 2009. 484 с.

37.Фінансовий ринок: навч. посібник / С.С. Арутюнян, Л. В. Добриніна та інші; за заг. ред. С.С. Арутюнян. К : Гуляєва В.М., 2018. 484 с. URL: <https://financial.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2015/12/Finansovyy-rynok.pdf>

38.Фінансові послуги України: Енциклопедичний довідник. У 6-ти томах. Том 4: Мітюков І.О., Александров В.Т., Ворона О.І., Недбаєва С.М. К.: Укрбланковидав, 2001. 754 с.

39.Ходаківська В.П, Беляєв В.В. Ринок фінансових послуг: теорія і практика. К.: ЦУЛ, 2002. 616 с.

40.David J., Mullen Jr. The Million-Dollar Financial Services Practice: A Proven System for Becoming a Top Producer. 2nd ed., New York: AMACOM/American Management Association, 2013. 340 p.

41.Mishkin Frederic S., Stanley G. Eakins Financial markets and institutions. 7th ed. Boston: Prentice Hall, 2012. 623 p.

42.Pilbeam Keith Finance and financial markets. 3rd ed. Basingstoke [England]; New York : Palgrave Macmillan, 2010. 518 с.

43.Rose Peter S., Hudgins Sylvia C. Bank management & financial services. 9th ed., International ed. New York, NY McGraw-Hill, 2013. 740 p.

Інформаційні ресурси в інтернет

1. Офіційний сайт Агентства з розвитку інфраструктури фондового ринку України. URL: <https://www.smida.gov.ua/>

2. Офіційний сайт Верховної Ради України - законодавство України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws>

3. Офіційний сайт Державної служби статистики України / Державна служба статистики. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>

4. Офіційний сайт Міністерства фінансів України. URL: <https://index.minfin.com.ua/>

5. Офіційний сайт Національного банку України. URL: <https://bank.gov.ua/>

6. Офіційний сайт Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>

7. Офіційний сайт Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку. URL: <https://www.nssmc.gov.ua/>

8. Офіційний сайт Фондової біржі «Перша фондова торговельна система (ПФТС)». URL: <https://pfts.ua/>

9. Офіційний сайт Фонду гарантування вкладів фізичних осіб. URL: <https://www.fg.gov.ua/>

**Питання для модульного контролю та іспиту
з дисципліни «Ринок фінансових послуг»**

**Модуль 1. Основи функціонування та регулювання
ринку фінансових послуг**

1. Сутність ринку фінансових послуг та його ознаки.
2. Функції ринку фінансових послуг.
3. Економічна сутність фінансової послуги, її ознаки.
4. Класифікація фінансових послуг.
5. Принципи функціонування ринку фінансових послуг.
6. Учасники ринку фінансових послуг, їх види та класифікація.
7. Поняття фінансової установи та її види.
8. Порядок державної реєстрації фінансової установи.
9. Ліцензування діяльності з надання фінансових послуг.
10. Умови та зміст договору про надання фінансової послуги.
11. Поняття фінансового посередництва та його значення на ринку фінансових послуг.
12. Характеристика основних типів фінансових посередників.
13. Роль банків у фінансовому посередництві.
14. Необхідність функціонування та розвитку небанківського фінансового посередництва.
15. Необхідність, цілі та форми державного регулювання ринку фінансових послуг.
16. Функції та повноваження Національного банку України щодо регулювання ринку фінансових послуг.
17. Заходи впливу уповноважених державних органів за правопорушення на ринку фінансових послуг.
18. Фінансовий моніторинг, його суть, цілі та методика проведення фінансовими установами.
19. Характеристика інституційної структури ринку фінансових послуг.
20. Діяльність банків як Oferentів фінансових послуг.
21. Особливості діяльності кредитних спілок на ринку фінансових послуг.
22. Діяльність ломбардів з надання фінансових кредитів.
23. Особливості діяльності фінансових установ, що надають фінансові послуги на фондовому ринку.
24. Фінансові послуги інститутів спільного інвестування.
25. Загальна характеристика страховиків та страхових посередників як Oferentів страхових послуг.
26. Діяльність довірчих товариств з надання фінансових послуг.
27. Особливості створення та функціонування в Україні недержавних пенсійних фондів.

- 28. Діяльність фінансових компаній як oferentів фінансових послуг.
- 29. Загальна характеристика сегментарної структури ринку фінансових послуг.
- 30. Загальна характеристика інфраструктури ринку фінансових послуг.
- 31. Діяльність фондових бірж та позабіржових торговельних систем в Україні.
- 32. Форми діяльності депозитарних установ.
- 33. Діяльність реєстраторів власників цінних паперів.

Модуль 2. Фінансові послуги на різних сегментах ринку фінансових послуг

- 34. Депозитні послуги фінансових установ, їх характеристика та види.
- 35. Фінансові послуги банків щодо відкриття та обслуговування рахунків клієнтів.
- 36. Послуги фінансових установ щодо здійснення грошових платежів та розрахунків.
- 37. Фінансові послуги з емісії та обслуговування платіжних карток.
- 38. Фінансові послуги з обслуговування вексельного обігу.
- 39. Професійна діяльність на фондовому ринку, її види та характеристика.
- 40. Засади та принципи діяльності торговців цінними паперами.
- 41. Фінансові послуги з розміщення цінних паперів на ринку.
- 42. Брокерська діяльність на фондовому ринку.
- 43. Спільне інвестування корпоративними та пайовими інвестиційними фондами.
- 44. Управління активами інституційних інвесторів.
- 45. Кредитування юридичних осіб як вид фінансової послуг.
- 46. Особливості іпотечного кредитування в Україні.
- 47. Лізингові операції фінансових установ.
- 48. Факторингові послуги банківських установ.
- 49. Довірчі послуги фінансових установ.
- 50. Споживче кредитування.
- 51. Склад професійних учасників валютного ринку та регулювання їх діяльності.
- 52. Загальна характеристика валютних операцій та фінансових послуг, що супроводжують їх реалізацію.
- 53. Посередництво фінансових установ у купівлі-продажу валютних цінностей на спотовому та форвардному ринках.
- 54. Фінансові послуги банківських установ з реалізації міжнародних розрахунків.
- 55. Види діяльності фінансових установ з обмеження ризиків.
- 56. Загальна характеристика страхових послуг як інструментів перейняття ризику.
- 57. Гарантійні послуги фінансових установ.

58. Послуги фінансових установ з недержавного пенсійного забезпечення.

59. Особливості діяльності адміністраторів недержавних пенсійних фондів.

60. Резервування як метод управління ризиками фінансових установ.

61. Послуги з антикризового управління: принципи, методи їх надання, їх характеристика.

62. Послуги аудиторських фірм: принципи, методи їх надання, їх характеристика.

63. Послуги з оцінки майна: принципи, методи їх надання, їх характеристика.

64. Консультаційні послуги на ринку фінансових послуг: принципи, методи їх надання, їх характеристика.